Raadsvoorstel

Onderwerp : **Rechtmatigheidsverantwoording college**

Zaaknr / Documentnr. : 21Z02510/ 21.0027008
Portefeuillehouder : H.J.M. Nijhuis

Losser, 26 oktober 2021

Voorstel
Voor wat betreft onderstaande beslispunten 1 t/m 3, met ingang van boekjaar 2022:
1. Het jaarlijkse normenkader ter vaststelling aan de raad voor te leggen.
2. Jaarlijks een rechtmatigheidsverantwoording door het college te laten afgeven.
3. Voor de rechtmatigheidsverantwoording uit te gaan van een verantwoordingsgrens voor afwijkingen van 2 % en van een rapporteringstolerantie van 5 % van deze verantwoordingsgrens.

Aanleiding
Als gevolg van een wetswijziging legt het college van burgemeester en wethouders met ingang van 2022 verantwoording aan de gemeenteraad af over de rechtmatigheid. De accountant geeft vanaf boekjaar 2022 geen oordeel meer over de rechtmatigheid in zijn controleverklaring (wel over de zogenoemde ‘getrouwheid’). Deze wetswijziging heeft gevolgen voor de rollen en verantwoordelijkheden van college, raad, accountant en ambtelijke organisatie.

In de voorliggende notitie ‘Rechtmatigheidsverklaring college’ wordt op dit onderwerp ingegaan en worden voorstellen gedaan.

Argumenten
1.1 In een dualistische verhouding tussen raad en college ligt het voor de hand dat de raad het normenkader vaststelt.
In het normenkader zijn de regels met financiële impact opgenomen waaraan wordt getoetst. Op dit moment stelt het college ieder jaar, voorafgaand aan de start van de jaarrekeningcontrole, nog een normenkader op. Hier wordt de gemeenteraad van in kennis gesteld. In de nieuwe situatie legt het college aan de raad voor en deze stelt vast.

2.1 Op basis van een kosten/baten afweging wordt gekozen voor de rechtmatigheidsverantwoording, die de gangbare praktijk zo dicht mogelijk benadert.
In deze wettelijke variant wordt een rechtmatigheidsverantwoording opgesteld door het college over het naleven van wet- en regelgeving, die betrekking heeft op financiële beheershandelingen. Dit is gelijk aan de reikwijdte in de huidige situatie.
Het merendeel van de Twentse gemeenten kiest voor deze variant.

3.1 Het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording vraagt gewenning, om welke reden het verstandig is om de verantwoordingsgrens niet te hoog te stellen
De verantwoordingsgrens is een door de raad vastgesteld bedrag/percentage, waarboven het college de som van de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens moet binnen de (wettelijke bepaalde) bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van de gemeente blijven.

Voor het bepalen van de omvang van de verantwoordingsgrens zijn de volgende twee aspecten van belang:

a) de informatiepositie van de raad: afhankelijk van het percentage dat wordt gekozen worden in de rechtmatigheidsverantwoording fouten en onduidelijkheden opgenomen en dus zichtbaar voor de raad. Hoe lager het percentage, des te eerder fouten en onzekerheden worden opgenomen.
b) de kosten van de verantwoording: Het gemeentelijk apparaat moet kosten maken om afwijkingen op te sporen en vast te leggen. De hoogte van het percentage is bepalend voor de omvang van de werkzaamheden die moeten worden verricht om afwijkingen op te sporen, vast te leggen en te rapporteren.

De voorgestelde 2% als verantwoordingsgrens is een afgewogen voorstel, waarbij recht aan beide aspecten (a en b) wordt gedaan.

Over de rapporteringstolerantie het volgende. De wetgever heeft deze grens in het leven geroepen, om te voorkomen dat niet over allerlei kleine fouten (als bijvoorbeeld een verkeerde boeking) moet worden gerapporteerd. Verder is het van belang dat indien de integriteit in het geding is, zoals bijvoorbeeld bij fraude en onrechtmatigheden, altijd door de accountant wordt gerapporteerd.
De door ons voorgestelde rapporteringstolerantie van 5% van genoemde 2% (de verantwoordingsgrens, zie beide voorgaande alinea's) bedraagt ongeveer € 60.000. Hiermee wordt aansluiting gezocht bij de bestaande praktijk. In het geldende Controleprotocol 2019 heeft de raad op 10 december 2019 genoemde tolerantie op hetzelfde niveau vastgesteld.

Kanttekeningen
3.1 het staat de raad vrij om de verantwoordingsgrens 'hoger' of 'lager' te bepalen.
Als de grens hoger komt te liggen, komen minder 'fouten' aan het licht en liggen de administratieve kosten lager. Wordt de grens lager bepaald, dan worden meer fouten gerapporteerd, maar zijn de bureaucratiekosten hoger.

Participatie
Er is geen burgerparticipatie ingezet omdat de rechtmatigheidsverklaring een bestuurlijk onderwerp is dat geen directe invloed heeft op de leefomgeving van inwoners.

Vervolg
Na besluitvorming in de raad wordt een implementatieplan opgesteld, om de organisatie tijdig voor te bereiden op de aangekondigde wetswijziging.
Verder wordt voorgesteld om het voorstel over de rechtmatigheidsverantwoording na afloop van de behandeling van de jaarrekening 2023 te gaan evalueren.

Het college van burgemeester en wethouders van Losser;

secretaris, burgemeester